

REVIZE NAŘÍZENÍ O HORIZONTÁLNÍCH BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH A HORIZONTÁLNÍCH POKYNŮ – PŘEHLED HLAVNÍCH NAVRHOVANÝCH ZMĚN

1. ÚVOD

- 1) Dne 1 Březen 2022 Komise zveřejnila ke konzultaci se zúčastněnými stranami předlohu revidovaných nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji a pro specializační dohody, společně označované jako „nařízení o horizontálních blokových výjimkách“ a doprovodné pokyny k dohodám o horizontální spolupráci (dále jen „horizontální pokyny“). Platnost nařízení o horizontálních blokových výjimkách skončí dne 31. prosince 2022.
- 2) Horizontální spolupráce podporující hospodářskou soutěž ve formě dohod o výzkumu a vývoji a specializačních dohod, na které se vztahují nařízení o horizontálních blokových výjimkách, je zásadní pro digitální a zelenou transformaci a může přispět k odolnosti vnitřního trhu. Nařízení o horizontálních blokových výjimkách stanovují, že dohody o výzkumu a vývoji a specializační dohody splňující určité podmínky jsou vyňaty z použití čl. 101 odst. 1 Smlouvy, protože se předpokládá, že splňují požadavky na vynětí podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Nařízení o horizontálních blokových výjimkách tudíž pro tyto kategorie dohod vytvářejí bezpečné útočiště.
- 3) Horizontální pokyny poskytují návod, jakým způsobem vykládat a uplatňovat nařízení o horizontálních blokových výjimkách a jak provést sebehodnocení souladu s čl. 101 odst. 1 a čl. 101 odst. 3 Smlouvy pro dohody o výzkumu a vývoji a specializační dohody, ale i pro další typy dohod o horizontální spolupráci, které nařízení o horizontálních blokových výjimkách nevyjímají. To zahrnuje dohody o nákupu, dohody o obchodním využití, standardizační dohody a dohody o standardních podmínkách, ale obecněji i výměnu informací.
- 4) Účelem konzultace je získat od zúčastněných stran zpětnou vazbu k navrhované i) předloze revidovaných nařízení o horizontálních blokových výjimkách a ii) předloze revidovaných horizontálních pokynů. Cílem navrhovaných změn je řešit otázky určené v hodnocení, jak je uvedeno v pracovním dokumentu útvarů Komise zveřejněném 6. května 2021¹.
- 5) Hodnocení ukázalo, že nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontální pokyny usnadňují společnostem spolupracovat způsoby, které jsou ekonomicky žádoucí a nemají nepříznivé dopady z hlediska politiky hospodářské soutěže. Podporují hospodářskou soutěž a nabízejí právní jistotu společnostem při koncipování a provádění jejich dohod o horizontální spolupráci. Nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontální pokyny také splnily svůj cíl zjednodušit správní dohled Komise, vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a vnitrostátních soudů.
- 6) Hodnocení však také ukazuje, že nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontální pokyny nejsou plně přizpůsobeny hospodářskému a společenskému vývoji posledních deseti let, jako je např. digitalizace a sledování cílů v oblasti udržitelnosti. Některá ustanovení v nařízeních o horizontálních blokových výjimkách byla považována za nepružná a složitá, zatímco u jiných se mělo za to, že jsou pro společnosti nejasná a obtížně se interpretují. Bylo zjištěno, že úroveň právní jistoty

¹ Viz Pracovní dokument útvarů Komise: Hodnocení nařízení o horizontálních blokových výjimkách, SWD(2021) 103 final ze dne 6. května 2021, https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-05/HBERs_evaluation_SWD_en.pdf

poskytovaná horizontálními pokyny je u různých typů dohod o horizontální spolupráci, na něž se zmíněná nařízení vztahují, nerovnoměrná.

- 7) Od zahájení fáze posouzení dopadů v červnu 2021² shromáždila Komise další poznatky o oblastech, které je třeba zlepšit. Uskutečnila otevřenou veřejnou konzultaci a několik cílených konzultací týkajících se konkrétních typů dohod o horizontální spolupráci. Komise také uspořádala semináře pro zúčastněné strany a zadala pět podpůrných studií k posouzení dopadů. Další poznatky byly získány na základě diskusí se zúčastněnými stranami a vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž. Předlohy revidovaných nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontálních pokynů zohledňují veškeré dosud shromážděné poznatky. Veřejná konzultace těchto předloh je součástí postupu zjišťování, které provádí Komise. Vyplynou z ní informace pro posouzení dopadů, na němž se bude zakládat konečné znění revidovaných nařízení o horizontálních blokových výjimkách a revidovaných horizontálních pokynů.
- 8) Tato vysvětlivka uvádí hlavní změny navrhované v předlohách revidovaných nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontálních pokynů podle typu dohody a vysvětluje, jak mají tyto změny řešit problémy zjištěné v hodnocení, a přispět tak ke splnění cílů nařízení o horizontálních blokových výjimkách a horizontálních pokynů.

2. DOHODY O VÝZKUMU A VÝVOJI – ZMĚNY NAVRHOVANÉ V PŘEDLOZE REVIDOVANÉHO NAŘÍZENÍ O BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH PRO DOHODY O VÝZKUMU A VÝVOJI A V DOPROVODNÉ KAPITOLE HORIZONTÁLNÍCH POKYNŮ

- 9) Z hodnocení vyplynulo, že znění revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji není dostatečně přizpůsobeno dohodám o vývoji nových výrobků, technologií a postupů a o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje zaměřených především na konkrétní cíl nebo záměr (tzv. póly výzkumu a vývoje). Pro zajištění trvalé účinné ochrany hospodářské soutěže se v předloze revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji navrhuje, aby již nebyly vyňaty takové dohody, u nichž by vedle aktivit stran dohody o výzkumu a vývoji zůstaly méně než tři konkurenční aktivity v oblasti výzkumu a vývoje, které by byly s těmito aktivitami srovnatelné.
- 10) S cílem usnadnit společností spolupráci na dohodách o výzkumu a vývoji, poskytnout odpovídající právní jistotu a zjednodušit správní dohled se v předloze revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji rovněž navrhuje:
 - a. zjednodušit odkladnou lhůtu, která se použije, pokud podíly na trhu vzrostou nad prahovou hodnotu pro vynětí;
 - b. přidat některé nové definice a vyjasnit znění definic stávajících;
 - c. vypočítávat podíly na trhu na základě předchozího kalendářního roku nebo průměru tří předcházejících let v závislosti na trhu (současné nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji předpokládá jako základ pro výpočet pouze předchozí kalendářní rok);
 - d. mírně upravit definici „potenciálních soutěžitelů“ odstraněním odkazu na malý, avšak trvalý růst cen;

² Počáteční posouzení dopadů bylo zveřejněno 7. června 2021 a je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-06/HBERS_inception_impact_assessment.pdf

- e. zavést článek o odejmutí založený na stávajícím znění bodů odůvodnění nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji.
- 11) Kromě toho předloha revidovaných horizontálních pokynů navrhuje nový oddíl vysvětlující použití nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji, aby pomohl společnostem lépe pochopit jeho fungování a různé pojmy a definice, které se v něm používají.
- 3. SPECIALIZAČNÍ DOHODY – ZMĚNY NAVRHOVANÉ V PŘEDLOZE REVIDOVANÉHO NAŘÍZENÍ O BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH PRO SPECIALIZAČNÍ DOHODY A V DOPROVODNÉ KAPITOLE HORIZONTÁLNÍCH POKYNŮ**
- 12) S cílem odstranit nejistotu týkající se působnosti nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody, která byla zdůrazněna v hodnocení, se v předloze revidovaných nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody navrhuje rozšířit definici „jednostranných specializačních dohod“ tak, aby se vztahovala na více než dvě strany (stávající nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody striktně odkazuje na dohody mezi dvěma stranami). Kromě toho se v předlohách revidovaných znění navrhuje, aby z bezpečného útočiště horizontálních pokynů mohly těžit i horizontální subdodavatelské dohody obecně, a nikoliv pouze ty, jejichž cílem je rozšíření výroby.
- 13) Další změny navrhované v předlohách revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody a horizontálních pokynů mají za cíl usnadnit společnostem spolupráci v rámci specializačních dohod, poskytnout odpovídající právní jistotu a zjednodušit správní dohled. Za tímto účelem předloha revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody navrhuje:
- a. zjednodušit odkladnou lhůtu, která se použije, pokud podíly na trhu vzrostou nad prahovou hodnotu pro vynětí;
 - b. přidat některé nové definice a vyjasnit znění definic stávajících;
 - c. vypočítávat podíly na trhu na základě předchozího kalendářního roku nebo průměru tří předcházejících let v závislosti na trhu (současné nařízení o blokových výjimkách předpokládá jako základ pro výpočet pouze předchozí kalendářní rok);
 - d. mírně upravit definici „potenciálních soutěžitelů“ odebráním odkazu na malý, avšak trvalý růst cen;
 - e. zavést článek o odejmutí založený na stávajícím znění bodů odůvodnění nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody;
 - f. vyjasnit, jak se uplatňuje prahová hodnota pro podíl na trhu, pokud se dohoda týká meziproduktů.
- 14) Kromě toho se v předloze revidovaných horizontálních pokynů navrhuje:
- a. nový oddíl vysvětlující uplatňování nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody, který by pomohl společnostem lépe pochopit jeho fungování a různé pojmy a definice, které se v něm používají, jakož i
 - b. pokyny k dohodám o sdílení sítí – jako konkrétní ilustraci dohod o výrobě, které se týkají služeb.

4. HLAVNÍ ZMĚNY NAVRHOVANÉ V DALŠÍCH KAPITOLÁCH HORIZONTÁLNÍCH POKYNŮ

4.1. Úvod k horizontálním pokynům

- 15) V úvodní kapitole předlohy revidovaných horizontálních pokynů se navrhuje:
- a. restrukturalizace s cílem zajistit logičtější tok a dále zohlednit přidání kapitoly o dohodách o udržitelnosti. Pro zajištění soudržnosti je tato kapitola sladěna s předlohou vertikálních pokynů;
 - b. další pokyny na pomoc podnikům při provádění sebehodnocení svých dohod podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy, konkrétně pokud jde o:
 - i. stanovení těžiště horizontálních dohod o spolupráci;
 - ii. klíčové pojmy (podnik, sdružení podniků, jednání ve vzájemné shodě apod.), v souladu s příslušnou judikaturou;
 - iii. uplatnění čl. 101 odst. 1 na společné podniky a jejich mateřské společnosti, což odráží vývoj judikatury;
 - c. další pokyny k omezením z hlediska účelu a z hlediska účinku, a to včetně nejnovější judikatury.

4.2. Dohody o společném nákupu (Kapitola 4)

- 16) V zájmu dalšího plnění svých cílů kapitola o dohodách o společném nákupu navrhuje:
- a. mírnou restrukturalizaci pro usnadnění sebehodnocení;
 - b. další upřesnění, pokud jde o typy ujednání o společném nákupu, aby bylo rovněž zřejmé, že se tato kapitola vztahuje na všechny typy odvětví. Dále se upřesňuje, že tyto pokyny se týkají nejen vlastních společných nákupů, ale i společných vyjednávání (a to i ze strany držitelů licence SEP);
 - c. rozšířit pokyny k omezením soutěže z *hlediska účelu* podle čl. 101 odst. 1 a objasnit rozdíl mezi kartely kupujících a společnými dohodami o odběru;
 - d. aktualizovat pokyny k omezením soutěže z *hlediska účinku* a doplňuje odkaz na judikaturu, z níž vyplývá, že některá smluvní ustanovení mohou spadat mimo čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud jsou objektivně nezbytná pro společné ujednání o odběru;
 - e. vyjasnění scénáře možného poškození dodavatelů na začátku dodavatelského řetězce a vymezuje okolnosti, za kterých je méně pravděpodobné, že nižší ceny budou přeneseny na spotřebitele; poskytuje vysvětlení týkající se hrozeb při vyjednávání (a že by měly být také posuzovány z hlediska účinků);
 - f. další vysvětlení v oddíle o posuzování přenosu na spotřebitele podle čl. 101 odst. 3.

4.3. Dohody o obchodním využití (Kapitola 5)

- 17) V zájmu dalšího plnění svých cílů kapitola o dohodách o obchodním využití v předloze revidovaných horizontálních pokynů navrhuje:
- a. další pokyny týkající se zvláštních pravidel pro dohody o obchodním využití v případě zemědělských výrobků;
 - b. další pokyny týkající se hlavních rizik omezení produkce v dohodách o obchodním využití;
 - c. další vyjasnění týkající se dotčených trhů a omezujících účinků na hospodářskou soutěž;

- d. zvláštní oddíl o nabídkových konsorciích a zejména o posuzování dohod o konsorciích mezi stranami, které by byly schopny účastnit se nabídkových řízení samostatně, a o analýze, která má být v takových případech provedena.

4.4. Výměna informací (Kapitola 6)

- 18) Za účelem dalšího plnění svých cílů kapitola o výměně informací v předloze revidovaných horizontálních pokynů navrhuje:
 - a. novou strukturu za účelem usnadnění sebehodnocení;
 - b. další pokyny v úvodu, pokud jde o různé typy výměny informací, včetně různých typů sdílení údajů;
 - c. další pokyny v úvodu, pokud jde o výměnu informací v souvislosti s akvizicemi a výměnu informací vyplývající z regulačních iniciativ (EU);
 - d. předběžnou identifikaci komerčně citlivých informací v oddíle o posuzování podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Tento oddíl je rovněž rozšířen, aby zahrnoval nejnovější judikaturu týkající se tzv. protiprávního jednání z hlediska účelu;
 - e. další pokyny týkající se mnoha pojmů s významem pro sebehodnocení, zejména pokyny týkající se „skutečně veřejných informací/údajů“, agregace informací/údajů, stárí informací, jednostranného zveřejnění, nepřímé výměny informací (včetně scénářů „hub and spoke“ a zprostředkovatelů třetích stran) a odkazů na nejnovější judikaturu;
 - f. nové oddíly s pokyny týkajícími se opatření na omezení/kontrolu způsobu, jakým jsou údaje používány, a přístupu k nashromážděným informacím.

4.5. Standardizační dohody (Kapitola 7 a 8)

- 19) V zájmu dalšího plnění svých cílů kapitola o standardizačních dohodách v předloze revidovaných horizontálních pokynů navrhuje:
 - a. více flexibility v případě analýzy účinků tím, že za určitých podmínek bude umožněna omezenější účast na vývoji normy;
 - b. požadavek na konkrétnější zveřejnění a akceptování plošného zveřejnění jako výjimečného / méně účinného způsobu dosažení dvou cílů, tj. zajištění i) informovaného výběru technologie, která má být zahrnuta do dané normy, a ii) účinného přístupu k výsledku dané normy;
 - c. zmínku o tom, že dohody o vývoji norem stanovující zveřejnění maximální kumulované sazby licenčních poplatků *ex ante* všemi držiteli práv duševního vlastnictví nebudou ze zásady omezovat hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1;
 - d. více prvků pro provádění posouzení skutečnosti, zda je navrhovaný licenční poplatek spravedlivý, přiměřený a nediskriminační (FRAND);
 - e. odkazy na příslušný rámec pro posuzování skupin pro vyjednávání o licencích v kapitole o společném nákupu;
 - f. rozdělení stávající kapitoly do dvou kapitol – kapitoly o standardizačních dohodách (kapitola 7) a kapitoly o standardních podmínkách (kapitola 8).

4.6. Dohody o udržitelnosti (Kapitola 9)

- 20) V případě horizontálních pokynů je navrhována kapitola o dohodách o udržitelnosti. Tato kapitola navrhuje definici dohod o udržitelnosti a vysvětluje, kdy by tyto dohody

nespadaly do působnosti čl. 101 odst. 1. Tato kapitola také navrhuje pokyny týkající se způsobu, jak budou dohody o udržitelnosti posuzovány v případě, že spadají do působnosti tohoto ustanovení a mohou být způsobilé pro individuální výjimku podle čl. 101 odst. 3.

- 21) Navrhuje se, aby byla zvláštní pozornost věnována dohodám, které stanovují standardy udržitelnosti, jelikož se očekává, že to bude nejčastější forma spolupráce při sledování cílů v oblasti udržitelnosti, a poněvadž standardy udržitelnosti se odlišují od typů technologických standardů projednávaných v kapitole 7.
